

100105 – «Мейманканаларда жана туристтик комплекстерде тейлөөнү уюштуруу» адистиги үчүн

«Кыргыз тили жана адабияты» дисциплинасы боюнча баалоо каражаттарынын фондусу (ФОС)

Контролдук суроолор	Доклад темалары	Тестирлөө (Тестирование)	СӨИ темалары
1. Т. Касымбековдун өмүрү жана кыргыз адабиятына кошкон салымы. 2. Т. Кожомбердиевдин «От өчпөгөн коломто» поэзиясынын негизги идеясы. 3. Ө. Даникеевдин «Кыздын сыры» повестиндеги каармандардын образдары. 4. Жолон Мамытовдун лирикасынын өзгөчөлүктөрү. 5. Б. Жакиевдин «Жүрөлүчү жүрөк оорутпай» драмасындагы адеп-ахлак маселелери. 6. Омор Султановдун «Отузунчу станция» поэмасынын анализи. 7. 3. Сооронбаеванын «Чоочун киши» романындагы конфликттер. 8. С. Эралиев — кыргыз поэзиясындагы жаңычыл акын. 9. Кочкон Сактановдун «Маркумдар үнү» романынын мааниси. 10. Шайлообек Дүйшеевдин чыгармачылыгындагы мекенчилдик темасы. 11. С. Жусуевдин өмүрү жана анын обондуу ырлары. 12. С. Жигитов — акын, сынчы жана окумуштуу. 13. Синтаксис бөлүмү эмнени изилдейт? 14. Сөз айкашынын түрлөрүн (эркин жана туруктуу) түшүндүрүңүз. 15. Сөз айкашындагы байланыштын түрлөрү: башкаруу жана ээрчишүү. 16. Жандашуу жана таандык байланыштарына мисал келтириңиз. 17. Сүйлөмдүн айтылыш максатына карай бөлүнүшү. 18. Жөнөкөй сүйлөм жана анын түзүлүшү. 19. Бир тутумдуу сүйлөмдөрдүн түрлөрү (жактуу, жаксыз).	1. Төлөйгөн Касымбековдун өмүрү, чыгармачылыгы жана «Сынган кылыч» романындагы тарыхый чындык. 2. Тургунбай Кожомбердиевдин поэзиясындагы Ата-Журт жана балалык темасы («От өчпөгөн коломто»). 3. Өскөн Даникеевдин «Кыздын сыры» повестиндеги каармандардын образдары жана моралдык-этикалык маселелер. 4. Жолон Мамытовдун кыргыз лирикасына кошкон салымы жана анын ырларындагы көркөмдүк. 5. Бексултан Жакиевдин «Жүрөлүчү жүрөк оорутпай» драмасынын идеялык көркөмдүк өзгөчөлүктөрү. 6. Омор Султановдун чыгармачылык жолу жана «Отузунчу станция» поэмасынын анализи. 7. Зуура Сооронбаеванын «Чоочун киши» романындагы конфликттер жана аялдардын тагдыры. 8. Сүйүнбай Эралиев — кыргыз поэзиясындагы жаңычыл акын (согуш темасындагы ырлары). 9. Кочкон Сактановдун «Маркумдар үнү» романынын мааниси жана каармандары. 10. Шайлообек Дүйшеевдин чыгармачылыгындагы элдик рух жана коомдук-саясий мотивдер. 11. Сооронбай Жусуевдин өмүр баяны жана анын обондуу ырларынын тарыхы. 12. Салижан Жигитов — акын, сынчы жана адабият таануучу окумуштуу. 13. Кыргыз тилинин синтаксиси жана анын изилдөө объектиси.	1. Сүйлөмдүн баш мүчөлөрүн белгилеңиз: а) Аныктооч, бышыктооч б) Ээ, баяндооч в) Толуктооч, ээ г) Ээ, аныктооч 2. Төлөйгөн Касымбековдун тарыхый романын атаңыз: а) «Сынган кылыч» б) «Ак кеме» в) «Чоочун киши» г) «Кыздын сыры» 3. Сөз айкашынын байланышуу жолдоруна кайсылар кирет? а) Жөнөкөй жана татаал б) Ээрчишүү, башкаруу, жандашуу, таандык в) Жайылма жана жалаң г) Суроолуу жана илептүү 4. Т. Кожомбердиевдин программада каралган чыгармасы кайсы? а) «Маркумдар үнү» б) «Кыздын сыры» в) «От өчпөгөн коломто» г) «Отузунчу станция» 5. Ө. Даникеевдин «Кыздын сыры» чыгармасынын жанры кандай? а) Роман б) Повесть в) Драма г) Поэма 6. Ээ менен баяндоочтун ортосуна качан сызыкча коюлат? а) Ээ да, баяндооч да зат атоочтон болуп, атама жөндөмөдө турса б) Сүйлөмдө бышыктооч катышса в) Сүйлөм жалаң сүйлөм болсо г) Баяндооч этиштен болсо 7. Б. Жакиевдин программадагы драмасы кайсы? а) «Саманчынын жолу» б) «Жүрөлүчү жүрөк оорутпай» в) «Курманжан Датка» г) «Абийир кечирбейт» 8. Сүйлөмдүн айкындооч мүчөлөрүн белгилеңиз: а) Ээ, баяндооч б) Толуктооч, ээ в) Аныктооч, толуктооч, бышыктооч г) Баяндооч, бышыктооч	1. Т. Касымбековдун чыгармаларындагы тарыхый инсандар. 2. «Менин сүйүктүү акыным» (эссе). 3. Ө. Даникеевдин повесттериндеги замандаштын образы. 4. Ж. Мамытовдун ырларын көркөм окуу (видео-долбоор). 5. Б. Жакиевдин драмаларынын сахналаштырылышы. 6. О. Султановдун лирикасындагы философиялык сары-санаалар. 7. «Чоочун киши» романындагы аялдардын тагдыры. 8. С. Эралиевдин согуш темасындагы чыгармалары. 9. К. Сактановдун прозасындагы психологиялык талдоо. 10. Ш. Дүйшеевдин поэзиясындагы сатиралык мотивдер. 11. С. Жусуев — ырларына эң көп обон жазылган акын. 12. С. Жигитовдун адабий сын макалаларына сереп. 13. Тексттен сөз айкаштарын табуу жана талдоо. 14. Сүйлөмдөгү сөздөрдүн байланышуу жолдорун схема менен көрсөтүү. 15. Сүйлөмдүн баш мүчөлөрү катышкан текст түзүү. 16. «Менин кесибим» темасында жайылма сүйлөмдөрдү колдонуу менен дилбаян жазуу. 17. Төл сөздү өздөштүрмө сөзгө айландыруу көнүгүүлөрү. 18. Расмий эмес кат жана расмий арыздын айырмасы (презентация). 19. Мүнөздөмө жазуунун үлгүлөрү. 20. Өмүр баян (автобиография) жазуу тартиби.

20. Жалаң жана жайылма сүйлөмдөрдүн айырмасы. 21. Сүйлөмдүн баш мүчөлөрү: Ээ жана анын берилүү жолдору. 22. Баяндоочтун түрлөрү (жөнөкөй жана татаал). 23. Ээ менен баяндоочтун ортосуна сызыкчанын коюлушу. 24. Аныктооч жана анын суроолору. 25. Толуктооч (түз жана кыйыр толуктооч). 26. Бышыктоочтун түрлөрү (орун, убакыт, сыпат). 27. Татаал сүйлөм жөнүндө түшүнүк. 28. Төл сөз жана чоочун сөз. 29. Иш кагаздарынын стили жана түрлөрү (арыз, мүнөздөмө, өмүр баян). 30. Пунктуациянын жазма кептеги ролу.	14. Сөз айкашы жөнүндө түшүнүк жана анын маанилик түрлөрү. 15. Сөз айкашындагы байланышуу жолдору: ээрчишүү, башкаруу жана жандашуу. 16. Сүйлөмдүн айтылыш максатына карай бөлүнүшү: жай, суроолуу, илептүү жана буйрук сүйлөмдөр. 17. Жөнөкөй сүйлөмдүн түзүлүшү жана анын грамматикалык негизи. 18. Бир тутумдуу сүйлөмдөрдүн түрлөрү: жактуу, жаксыз жана атама сүйлөмдөр. 19. Жалаң жана жайылма сүйлөмдөрдүн айырмачылыктары жана колдонулуш өзгөчөлүгү. 20. Сүйлөмдүн баш мүчөлөрү: Ээ жана баяндоочтун синтаксистик кызматы. 21. Ээ менен баяндоочтун ортосуна сызыкчанын коюлуш эрежелери. 22. Аныктооч жана анын сүйлөмдөгү маанилик ролу. 23. Толуктоочтун түрлөрү жана алардын грамматикалык суроолору. 24. Бышыктооч жана анын түрлөрү: орун, убакыт, сыпат бышыктоочтор. 25. Синтаксистик талдоо жүргүзүүнүн тартиби жана эрежелери. 26. Расмий-иш кагаздар стили жана анын коомдогу мааниси. 27. Арыз, мүнөздөмө жана билдирүү жазуунун талаптары. 28. Өмүр баян (автобиография) жазуунун тартиби жана үлгүлөрү. 29. Кеп маданияты жана баарлашуу этикетинин негиздери. 30. Диалогдук жана полилогдук кептин көркөм адабиятта берилиши	9. 3. Сооронбаеванын программада окулуучу романы кайсы? а) «Сынган кылыч» б) «Чоочун киши» в) «Маркумдар үнү» г) «Эрте келген турналар» 10. «Кандай? Кайсы?» деген суроолор кайсы сүйлөм мүчөсүнө таандык? а) Аныктооч б) Толуктооч в) Бышыктооч г) Ээ 11. Омор Султановдун программадагы поэмасы: а) «Отузунчу станция» б) «Манас» в) «Жеңиш» г) «Энелер» 12. Иш кагаздарынын түрүнө кайсынысы кирет? а) Слайд б) Арыз, мүнөздөмө, өмүр баян в) Дилбаян г) Эссе 13. Сөз айкашынын маанилик түрлөрүн белгилеңиз: а) Эркин жана туруктуу (фразеологизм) б) Кыска жана узун в) Жөнөкөй жана татаал г) Заттык жана сапаттык 14. Сүйлөм айтылыш максатына карай кандай бөлүнөт? а) Жайылма, жалаң б) Жай, суроолуу, илептүү, буйрук в) Жөнөкөй, татаал г) Жактуу, жаксыз 15. Кочкон Сактановдун программадагы чыгармасы кайсы? а) «Сынган кылыч» б) «Кыздын сыры» в) «Маркумдар үнү» г) «Чоочун киши» 16. «Кимди? Эмнени? Кимге? Эмнеге?» деген суроолорго кайсы мүчө жооп берет? а) Аныктооч б) Толуктооч в) Бышыктооч г) Баяндооч 17. Шайлообек Дүйшеевдин программадагы ырлар жыйнагы: а) «Агындылар» б) «Жүрөк толкуйт» в) «Мекен» г) «Тынчтык» 18. Жалаң сүйлөмдүн курамы эмнеден турат? а) Айкындооч мүчөлөрдөн гана б) Баш мүчөлөрдөн	21. Сүйлөмдүн айкындооч мүчөлөрүнүн маанилик кызматы. 22. Синтаксистик талдоо жүргүзүүнүн тартиби. 23. Кыргыз тилиндеги тыныш белгилердин тарыхы. 24. Диалогдук жана полилогдук кептин өзгөчөлүктөрү. 25. Кептин маданияты жана этикет (презентация). 26. Фразеологизмдердин маанисин чечмелөө (слайд). 27. Кыргыз адабиятындагы «жаңы толкун» акындары. 28. Т. Кожомбердиевдин балдар адабиятына кошкон салымы. 29. Азыркы кыргыз тилинин көйгөйлөрү (эссе). 30. Публицистикалык стилдеги макала даярдоо.
--	---	--	--

		(ээ, баяндооч) гана в) Бышыктоочтон гана г) Толуктоочтон гана 19. С. Жусуевдин чыгармачылыгынын өзгөчөлүгү эмнеде? а) Обондуу ырларынын көптүгүндө б) Драмаларында в) Сын макалаларында г) Котормолорунда гана 20. Бышыктоочтун суроолорун табыңыз: а) Ким? Эмне? б) Кандай? Кайсы? в) Качан? Кайда? Кантип? г) Кимди? Эмнени? 21. Синтаксис эмнени изилдейт? а) Тилдеги тыбыштарды б) Сөздөрдүн жасалышын в) Сөз айкашын жана сүйлөмдү г) Сөздөрдүн лексикалык маанисин 22. С. Эралиевдин программадагы ырлары кайсы теманы камтыйт? а) Детектив б) Согуш жана адам тагдыры в) Фантастика г) Жалаң жаратылыш 23. Жолон Мамытовдун программада каралган бөлүмү: а) Өмүрү жана чыгармачылыгы, ырлары б) Тарыхый романдарын талдоо в) Драмаларын сахналаштыруу г) Котормолорун окуу 24. С. Жигитов ким катары белгилүү? а) Сүрөтчү б) Акын, окумуштуу, сынчы в) Композитор г) Сценарист гана 25. Татаал сүйлөмдүн жөнөкөй сүйлөмдөн айырмасы: а) Көлөмүнүн кичинекейлигинде б) Эки же андан көп предикативдик борбордун (негиздин) болушунда в) Бир гана ээнин болушунда г) Тыныш белгилердин жоктугунда 26. Төл сөздү белгилеңиз: а) Сүйлөөчүнүн сөзүнүн эч өзгөрүүсүз берилиши б) Сүйлөөчүнүн сөзүнүн	
--	--	---	--

		кыскартылып берилиши в) Башка бирөөнүн сөзүнүн маанисинин гана берилиши г) Автордун сөзү 27. Баяндоочтун милдетин көбүнчө кайсы сөз түркүмү аткарат? а) Этиш б) Сын атооч в) Сан атооч г) Тактооч 28. «Арыз» кимге жазылат? а) Досуна б) Мекеменин жетекчисине в) Туугандарына г) Кошунасына 29. Сүйлөмдөгү ээни кайсы суроолор аркылуу табабыз? а) Ким? Эмне? б) Кандай? в) Эмне кылат? г) Качан? 30. Адабият бөлүмү боюнча жыйынтык баа эмненин негизинде коюлат? а) Модулдук тест жана СӨИ (презентация) жыйынтыгы менен б) Сабакка келип койгону үчүн в) Китептин сыртын көргөнү үчүн г) Жөн гана оозеки жооп үчүн	
--	--	--	--

1. Баллдык-рейтингдик системанын структурасы (Жалпы 100 балл)

Колледждин талаптарына жана жумушчу программага ылайык, студенттин билими төмөнкү компоненттер аркылуу бааланат:

- СӨИ (Студенттин өздүк иши/СРС): 24–40 балл. Бул бөлүмдө студенттер берилген темалар боюнча (мисалы, Т. Касымбековдун чыгармачылыгы, синтаксистик талдоо ж.б.) презентация же слайд даярдашат.
- ТРК (Текущий рейтинг-контроль): 18–30 балл. Бул практикалык сабактардагы активдүүлүк (5 балл), үй тапшырмаларын аткаруу (5 балл), жазуу жүзүндөгү отчеттор (10 балл) жана презентациялар (5 балл) үчүн берилет.
- МРК (Модулдук рейтинг-контроль/РРК): 18–30 балл. Семестр ичиндеги эки модулдук текшерүүнүн жыйынтыгы. Модулдук суроолор программанын негизги бөлүмдөрүн (адабият жана синтаксис) камтыйт.
- Жыйынтыктоочу аттестация (Зачет/Экзамен): 10–30 балл. Эки модулду ийгиликтүү тапшырган студенттер зачеттон бошотулушу мүмкүн, бирок рейтингин жогорулатууну каалагандар кошумча упай ала алышат.

2. Баалоо шкаласы жана критерийлери

Студенттин топтогон упайларына жараша төмөнкүдөй баалар коюлат:

- 86–100 балл («5» – эң жакшы): Студент программалык материалды терең өздөштүрүп, аны толук, ырааттуу жана так баяндаса, теорияны практика (синтаксистик талдоо, дилбаян жазуу) менен тыгыз байланыштыра алса коюлат.
- 76–85 балл («4» – жакшы): Студент материалды бекем билип, аны мазмундуу баяндаса, теориялык жоболорду тапшырмаларды аткарууда туура колдонсо, бирок айрым деталдарда анча чоң эмес кемчиликтер болсо коюлат.
- 60–75 балл («3» – канааттандырырлык): Студент негизги материалды гана билип, бирок анын деталдарын терең өздөштүрбөсө, аныктамаларда так эместиктерге жол берсе же практикалык иштерди аткарууда кыйынчылыктарга учураса коюлат.

- 0–59 балл («2» – начар): Студент программалык материалдын чоң бөлүгүн билбесе, маанилүү каталарга жол берсе жана практикалык иштерди ишенимсиз аткаrsa коюлат.

3. Баалоонун формалары жана усулдары

Кыргыз тили жана адабияты дисциплинасы боюнча баалоо төмөнкү иш-аракеттерди камтыйт:

- Оозеки сурамжылоо: Практикалык сабактарда адабий чыгармаларды талдоо жана грамматикалык эрежелер боюнча жүргүзүлөт.
- Модулдук текшерүү: Программадагы 2 модулдун суроолоруна оозеки же тест түрүндө жооп берүү (мисалы: сүйлөм мүчөлөрү, адабий каармандардын образдары ж.б.).
- Практикалык иштер: Сүйлөмдөргө синтаксистик талдоо жүргүзүү, жат жазуу, дилбаян, эссе жазуу жана иш кагаздарын (арыз, мүнөздөмө) толтуруу.
- Өздүк иштер (СӨИ): Студент тандаган акындардын же жазуучулардын чыгармачылыгы боюнча слайд/презентация даярдап, аны коргойт.

Бул структура «Кыргыз тили жана адабияты» дисциплинасын окутуунун натыйжалуулугун жана студенттин кеп маданиятын, сабаттуулугун объективдүү баалоого мүмкүндүк берет. Студенттердин доклад же СӨИ темаларын тандоого укугу бар.